

Skind til Klæder, de ophørte at have Overflod af Edderdun til deres Dyner, de ophørte at have Overflod af Tran til deres Lamper i Hytterne, kort sagt, lidt efter lidt fik de for lidt om Vinteren, og deraf fremkom Nød og Elendighed.

Naar der nu skal være Tale om at skabe ny Indtægtskilder og ny Erhvervs-grene for dem der oppe, maa jeg dog først henlede Opmærksomheden paa en Ting. Kajakken var Midlet, hvorved Fangeren skaffede Underholdet til dem, og Harpunen og Pilen hørte dertil. Og man kan vel sige, at Kajakken er det skønneste Fartøj, som flyder paa Havet. At se en Kajakmand ude i en Storm, hvor intet andet Fartøj kan bjerge sig, er noget af det mest glimrende, man kan tænke sig. I den kraftigste Storm og den højeste Søgang kan Kajakmanden klare sig der ude. Naar Søen vælter Kajakken omkuld, rejser han den op igen og dukker op af Havet paa ny. For at kunne være Fanger er det absolut nødvendigt, at man forstaaer til Gavns den Gerning at være Kajakmand, og han maa netop kunne dette: at rejse sig op igen, naar han kastes omkuld i Bølgerne. Jeg selv var en jævn god Kajakmand den Gang for 40 Aar siden, men jeg lærte aldrig at rejse mig med Kajakken op igen. Det er en Kunst, som skal læres fra Barn af. Forældrene begynde at lære Børnene Bevægelserne med en Gyngel eller saadan noget inde i Hytten, og saaledes faa de efterhaanden Øvelse. Nu er der imidlertid for mange Grønlændere, og der er Mangel paa Kajaker for Ungdommen, de faa derfor ikke tilstrækkelig Øvelse. Og naar de ikke faa det, ere de umulige som Fangere. Det er alt for voveligt at gaa ud og harpunere Sælhundene i Kajak, naar man ikke er fuldstændig dygtig til at styre en Kajak. Derfor have Handelens og Administrationens Bestræbelser været rettede paa at søge at holde Grønlænderne til den Opdragelse, som deres nationale Erhverv kræver det.

Jeg taler her mest om Sydgrønland fra den Tid, jeg kender det. Jeg kender ikke saa meget til Nordgrønland, hvor Isen ligger fast hele Tiden. I Sydgrønland ligger Isen aldrig fast, der kan fryse i nogle Fjorde, men Havet fryser aldrig til. Der er Masser af Is af 10—12 Fods Tykkelse, den saakaldte Storis, som kommer oppe fra Nordpolen Øst for Grønland og bringes af Golfstrømmen ned langs Østkysten, drejer om Kap Farvel og sætter op med Vestkysten, hvor den visse Tider af Aaret lægger sig tæt om Kysten, indtil

Vindene fra Baffinsbugten trænge ind og sprede den, og det er netop paa de Tider, hvor Skibe skulle søge ind til Kolonierne. Men der er de Aar, hvor Skibe ikke have kunnet komme ind til Kolonierne, og blandt andet var det Tilfældet det Aar, jeg var i Grønland og opholdt mig ved Godthaab. Jeg skulde da rejse hjem med et grønlandsk Skib i September Maaned, men paa Grund af, at Isen havde været hele Aaret, kom der intet Skib ind, som kunde bringe os hjem, og hvad der var værre, Kolonien fik ikke den Proviant, som den skulde have, for at den kunde underholde Befolkningen i Godthaab. Den Vinter, jeg var deroppe, var der et begrænset Forraad fra det foregaaende Aar, som Kolonien maatte nøjes med, og saa var det endda saa uheldigt, at vor Ekspedition bragte flere Folk til Kolonien, end der var gjort Regning paa, ligesom der ogsaa kom et skibbrudent Mandskab til, som ligeledes skulde hjælpes, saa at Forraadet af europæiske Varer, som kunde fordeles til hver enkelt, var overordentlig ringe. Jeg fik f. Eks. min Portion Kul, som jeg maatte sørge for at komme igennem med om Vinteren, noget Smør, Flæsk, Kaffe og lidt Tobak, og det maatte vi klare os med hver især. I al den Tid, vi vare i Godthaab, var det umuligt at komme bort fra Grønland. Til sidst kom der et Skib ind Nord fra, men det kunde ikke komme ud igen.

Vi havde ingen Forbindelse med Omverdenen i 4 Maaneder, fordi Storisen, som sagt, havde lagt sig ved Kysten. I Sydgrønland er det saaledes, at snart ligger Isen ude i Havet og spreder sig, saa Skibe kunne komme ind, og snart presser Vind og Strøm den ind mod Kysten, saa intet Skib kan trænge igennem. Men naar Isen ligger langt ude fra Kysten, er der det dejligste smule Farvand, man kan tænke sig, og det er vidunderlig skønt at ligge i en Kajak eller Konebaad og ro omkring i Farvandet ved Kysten mellem Isbjergene og se hele det Liv, der rører sig paa Havet og i Luften af Fugle og svømmende Vildt. Men saa snart Isen presser ind, kan man ikke komme ud, og om Vinteren fryser Vandet til langs med selve Kysten. Paa Grund af Ebbe og Flod er Isen dog ikke fast, og der sætter sig da overalt paa Klipperne tykke Skorper af Is, som umuliggør, at noget Fartøj noget Sted kan gaa i Land, undtagen paa de enkelte Steder, hvor den sandede Strandbred gaar fladt ud til Havet. Det er paa de Steder, Grønlænderne have deres Boplads. Men